

נגישות תושבי אילת לשירותי בריאות במרכז הארץ

מסמך זה נכתב לבקשת הוועדה המיוחדת של הכנסת לחיזוק ופיתוח הנגב והגליל והוא עוסק בנגישות התחבורתית של תושבי אילת והאזור לשירותי בריאות במרכז הארץ.

לפי נתוני המוסד לביטוח לאומי נכון לתחילת ספטמבר 2024, מנתה אוכלוסיית העיר אילת והמועצה האזורית חבל אילות מעל ל-63,000 תושבים. העיר אילת מרוחקת מגבול מחוז תל אביב בכ-323 ק"מ ומיקומה זה מדרג אותה ואת חבל אילות הסמוכה לה כשתיים מ-18 הרשויות המקומיות הפריפריאליות ביותר בישראל.

למיקומן של העיר אילת וחבל אילות השלכות על השירותים העומדים לרשות תושבי האזור הבאים לידי ביטוי בתחומים שונים שאחד המובהקים בהם הוא תחום הבריאות. **במהלך השנים נכתבו דוחות שונים על מצבם של שירותי הבריאות בעיר אילת וההיצע המוגבל שלהם בעיר אילת מאלץ את תושבי האזור לפנות לקבל שירותים אלה מחוץ לעיר כגון לעיר באר שבע ואף למרכז הארץ. דרך נוספת שבה נעשה שימוש על מנת לתת מענה לשירותי הבריאות החסרים בעיר אילת, הוא הטסה של כוח אדם רפואי לעיר על ידי קופות החולים.**

מנתוני ארבע קופות החולים - כללית המבטחת כ-37,300 מתושבי אילת וחבל אילות, מכבי המבטחת כ-20,000 מתושבי האזור, לאומית המבטחת כ-3,100 תושבים ומאוחדת המבטחת כ-2,100 תושבים - עולה כי שיעורים ניכרים ממבטחיהן קיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ בשנים 2022-2023 ובחמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 ([פרק 2](#)) מה שמעלה לדיון את שאלת נגישות התחבורתית של העיר.

לעיר אילת וממנה ניתן להגיע באמצעות טיסה או בנסיעה ברכב פרטי או בתחבורה ציבורית. בשנת 2019 נסגרו שדה התעופה ע"ש דב הוז בתל אביב וכן שדה התעופה באילת שהיוו קווי תחבורה מרכזיים מאילת למרכז הארץ ומהמרכז אליה, ובמקומם פועלים כיום נמל התעופה בן גוריון ונמל התעופה הבין-לאומי אילת - רמון ע"ש אילן ואסף רמון הממוקם במרחק של כ-20 ק"מ צפונית לאילת. מנגד, הגעה לאילת ברכב נעשית דרך כביש 40 וכביש 90 שהוא ציר התנועה הראשי המחבר בין צפון הארץ ומרכזה לאילת. ראש עיריית אילת, אלי לנקרי, העלה בפנינו כי סגירת שדות התעופה אילת ודב הוז בתל אביב פגעה משמעותית בנגישות לאילת וממנה שכן לדבריו, **ריחוקו של שדה התעופה רמון מהעיר אילת ושל נתב"ג ממרכזי הערים הם בין הסיבות שמביאות את תושבי אילת לוותר על טיסה למרכז הארץ או ממנה לאילת, ולהעדיף נסיעה ברכב.** גם מבקר המדינה הצביע על כך שסגירת שני שדות התעופה האמורים הובילה לעלייה חדה במספר הבוחרים להגיע לעיר בכלי רכב פרטיים והגדיל את עומס התנועה בכביש 90. הגידול במספר תושבי אילת המעדיפים לנסוע לאילת וממנה ברכב פרטי הוביל גם לפגיעה בנגישות האווירית לעיר. **ראש עיריית אילת, אלי לנקרי, העלה בפנינו כי מכיוון שמספר הטסים פחת בכמחצית, חל צמצום משמעותי**

בתדירות הטיסות ולשינויים בלוח הטיסות, הבאים לידי ביטוי, בין היתר, בביטולי טיסות במהלך היום מה שמקשה על תושבי אילת להגיע לקבלת טיפול רפואי במרכז הארץ. ארבע קופות החולים העלו בפנינו אף הן קשיים הנגרמים למבוטחיהן בעיר אילת ולצוותים הרפואיים המבקשים להגיע לעיר מקו הטיסות הקיים. כך למשל ציינו בכללית שירותי בריאות, במכבי שירותי בריאות ובקופת חולים מאוחדת כי הקופה נדרשת להתמודד עם צמצום במספר הטיסות, עיכובי טיסות, דחיית טיסות והעברתן לשעות שאינן נוחות.

לאור הטענות בדבר תפקוד קו הטיסות בין אילת למרכז ביקש מרכז המחקר והמידע של הכנסת לאסוף נתונים על פעילותו של קו זה המופעל כיום על-ידי שתי חברות תעופה: **ארקיע וישראיר.** במענה על פנייתנו **לרשות שדות התעופה** בשאלה מהו מספר הטיסות האזרחיות המופעלות על-ידי כל אחת מחברות התעופה המפעילות קווי תעופה אזרחיים בין שדה התעופה רמון לנתב"ג, השיבו ברש"ת כי לא ניתן להציג על כך נתונים חד-משמעיים. מנתונים שאספנו מאתרי האינטרנט של ארקיע וישראיר על מספר הטיסות בשבוע שבין 1-7 בדצמבר 2024 עולה כי **מספר הטיסות הגבוה ביותר מנתב"ג לשדה התעופה רמון בשבוע זה הוא בימים ראשון, שני ורביעי בהם מספר הטיסות ביום עומד על 10. באשר להמראות משדה התעופה רמון, עולה כי הימים בהם מספר הטיסות הוא הגבוה ביותר הוא ימי ראשון, רביעי וחמישי (10).** נדגיש כי אין בידנו מידע עד כמה שבוע זה מייצג.

מעיבוד נתוני רשות שדות התעופה על מועד ההמראה המתוכנן לעומת מועד ההמראה בפועל בכל אחד מחודשי השנים 2022-2023 ובחמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 עולה כי בתקופה האמורה התבצעו, בסך-הכל, 8,649 המראות משדה התעופה רמון. כ-8% מהטיסות (706) התעכבו שעה ויותר, מתוכן כשלושה רבעים התעכבו בין שעה לשעתיים (537), כ-17% (122) בין שעתיים לשלוש שעות, כ-4% (29) בין שלוש לארבע שעות וכ-2.5% (18) למעלה מארבע שעות. בנוסף, המריאו 1,198 טיסות בעיכוב של חצי שעה עד שעה. מנתב"ג לשדה התעופה רמון, התבצעו בתקופה האמורה, בסך-הכל, 8,412 המראות, מספר הנמוך ממספר ההמראות משדה התעופה רמון לנתב"ג (8,649). כ-5.9% מהטיסות (493), התעכבו שעה ויותר, מתוכן כ-71% התעכבו בין שעה לשעתיים (354), כ-20% (99) בין שעתיים לשלוש שעות, כ-4.5% (22) בין שלוש לארבע שעות וכ-3.6% (18) למעלה מארבע שעות. בנוסף, המריאו 755 טיסות בעיכוב של חצי שעה עד שעה ([פרק 4.2](#)).

מהנתונים שהוצגו לעיל עולה כי מינואר 2022 ועד ל-31 במאי 2024 כ-8% מהטיסות שהמריאו משדה התעופה רמון, שהן 706 טיסות, וכ-6% מהטיסות שהמריאו מנתב"ג, שהן 493 טיסות, התעכבו שעה ויותר, כאשר רובן הגדול התעכבו בין שעה לשעתיים. כלומר בתקופה הנבדקת אחת מכל כ-13 טיסות משדה תעופה רמון ואחת מכל כ-17 טיסות מנתב"ג התעכבו שעה ויותר. ניתן לדון בשאלה האם מדובר בשיעור גבוה של טיסות או בשיעור נמוך והאם מדובר בעיכובים משמעותיים או שאינם משמעותיים, אולם יש לזכור שמכיוון שמדובר בנוסעים שחלקם יוצאים למרכז לצורך קבלת שירותים או טיפולים רפואיים מידת הדיוק והעמידה בזמנים של טיסותיהם היא משמעותית. יש לתת את הדעת לכך שהנתונים האמורים נותנים תמונה מוגבלת בלבד על תפקוד הקו האווירי לאילת כיוון שלא ניתן ללמוד מהם כמה טיסות נדחו, הוזזו או בוטלו מלוח הטיסות בתקופה האמורה. משרד התחבורה העביר לידינו את נתוני רשות שדות התעופה על ביטולי טיסות פנים ארציות, בשנים 2022, 2023 ובחודשים ינואר עד יוני בשנת 2024 אולם לא ניתן להסיק עד כמה הנתונים המוצגים בטבלה לעיל הם נתונים מלאים. יתרה מכך, ציינו ברשות שדות התעופה, כי אין בידיהם מידע על כמות הטיסות שבוטלו

בדיעבד לתקופה כה רחוקה כיוון שאי אפשר להפריד בין טיסה שחברת התעופה גרעה מלוח הטיסות בצורה מתוכננת לבין טיסה שבוטלה באותו היום ונחשבת לטיסה שהתבטלה. כאמור, פנייתנו לחברות התעופה לקבלת הנתונים האמורים לא נענתה עד למועד הגשת המסמך.

ברשות שדות התעופה ציינו כי התלונות על הקו האווירי לאילת נסובות רובן ככולן **סביב חוסר יכולתן של חברות התעופה הפועלות בין רמון לנתב"ג להעמיד את מספר הטיסות הנדרש כדי לספק מענה לביקושים והעדר דיוק מבצעי טוב.** לדברי משרד התחבורה, "לא קיימת סמכות אכיפה ופיקוח של רשויות התעופה על עמידה בזמנים. ניתן לבצע צעדי מדיניות שמטרתם לשפר את השירות בקו...". גם קופות החולים העלו כי פניותיהן לחברות התעופה לא נשאו פרי.

למצב הנגישות התחבורתית לאילת השפעה על קופות החולים שנאלצות להתמודד עם צמצום בכמות הטיסות, עיכובי טיסות, דחיית טיסות והעברתן למועדים חדשים שאינן בהכרח נוחים למבוטחים או לצוותים רפואיים המגיעים לתת שירות בעיר (פרק 5). כך למשל לדברי מכבי, הפגיעה המרכזית היא בתושבי אילת שבשל עיכוב או ביטול אין ביכולתם לקבל את השירות הדרוש כמו גם בחולים המעוניינים לחזור לעיר. **מצב זה משפיע גם על היצע כוח האדם הרפואי באילת.** כך למשל לדברי לאומית, עקב המצב ישנם רופאים בארבע תחומי מומחיות שביטלו את הגעתם לאילת ואף ביטלו העסקתם בלאומית אילת בשנת 2024 עקב אי נוחות בשעות פעילות הטיסות. לכך יש להוסיף את עלויות הקופות על הטסת מבוטחים ועל הטסת צוותים רפואיים כפי שמפורט במסמך.

במסמך עסקנו גם בצעדים הנעשים לצורך התמודדות עם המצב הקיים. במשרד התחבורה ציינו כי הוא פועל להגברת הנגישות התחבורתית אל העיר אילת, ובין הצעדים שהוצגו סבסוד הטיסות לאילת במסגרת [החלטת ממשלה 1702](#) מה-17 באפריל 2024 שבמסגרתה הוקצה תקציב של עד 10 מיליון ש"ח לכל אחת מהשנים 2025-2024 לצורך סבסוד הטיסות של תושבי אילת בקו הפנים ארצי כך שעלותו של כרטיס טיסה היא 99 ש"ח. נשאלת השאלה, כפי שהועלתה גם על-ידי ראש עיריית אילת, האם יש בהחלטה האמורה כדי לעודד את חברות התעופה להגביר את תדירות הטיסות לאילת וממנה? נוסף על כך, עולה השאלה אם התקציב שהוקצב ליישום ההחלטה הוא מספק.

נציין כי מימון עלות כרטיסי הטיסה של המבוטחים באילת למרכז הארץ ובחזרה נעשה על-ידי קופות החולים במסגרת שירותי הבריאות הנוספים שמציעות הקופות למבוטחיהן (השב"ן) ולא במסגרת סל שירותי הבריאות, **קרי מי שאין בידיו שב"ן אינו מקבל מימון זה.** בשנת 2023 פג תוקפה של החלטת ממשלה 4662 שבאמצעות מבחני תמיכה בקופות החולים אפשרה לקופות החולים לתת למבוטחים תושבי אילת וחבל אילות החזר כספי עבור הוצאות נסיעה (עבור נסיעה לשדה התעופה רמון ובחזרה וכן עבור נסיעות משדה התעופה בנתב"ג למרכז הרפואי ובחזרה, בחלק מהמקרים זכאות למלווה והסדר לינה). **לדברי משרד הבריאות "למיטב ידיעתנו, החלטת ממשלה חדשה לעיר אילת לא מקודמת על-ידי משרד ראש הממשלה, המתכלל את הנושא. נכון להיום אין החלטת ממשלה בתוקף."**

יש לזכור כי הצורך להטיס מבוטחים לשירותי בריאות מחוץ לאילת כמו גם צוותים רפואיים לאילת נובע מההיצע המוגבל של שירותי הבריאות בעיר אילת, וקבלת כלל השירותים הנדרשים בקרבת מקום מגוריהם של המבוטחים

הייתה עדיפה ונוחה בהרבה. למציאות זו יש השלכות על המבוטחים, במיוחד אלו המתמודדים עם מחלות קשות **ועולה השאלה האם ישנם מטופלים שבשל מורכבות הנגישות התחבורתית ועלויותיה הכלכליות מוותרים על הטיפול הרפואי**. כמו כן, הטסת המבוטחים והצוותים הרפואיים כרוכה בעלויות לקופות החולים (ראו [פרק 6](#)). אמנם מוקד מסמך זה הוא דיון בנגישות התחבורתית אל העיר אילת וממנה אולם לאור המתואר עולה השאלה כיצד פועלים משרד הבריאות וקופות החולים לשינוי המצב? ממענה משרד הבריאות על פנייתנו ב-12 בנובמבר 2024 עולה כי כיום פועל במשרד הבריאות צוות לבחינת נושא כוח האדם בבית החולים יוספטל בראשות הד"ר ספי מנדלוביץ העתיד לפרסם את מסקנות הביניים בשבועות הקרובים.

1. מבוא

לפי נתוני המוסד לביטוח לאומי נכון לתחילת ספטמבר 2024, מנתה אוכלוסיית העיר אילת 58,649 תושבים ואוכלוסיית המועצה האזורית חבל אילות הסמוכה לה 4,681 תושבים.¹ בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר 2023 ופרוץ מלחמת חרבות ברזל פונו ו/או התפנו לעיר אילת בחודשי המלחמה הראשונים כ-60,000 מתפנים ומפונים,² אולם במהלך הזמן עזבו רובם את העיר ולדברי ראש עיריית אילת, נכון לסוף יוני 2024, שהו באילת כ-4,000 מפונים.³

העיר אילת ממוקמת בדרומה של ישראל במשולש גבולות עם מצרים וירדן והיא מרוחקת מגבול מחוז תל אביב בכ-323 ק"מ.⁴ העיר הקרובה אליה ביותר היא באר שבע המרוחקת מאילת כ-230 ק"מ.⁵ מיקומה זה של אילת מדרג אותה ואת חבל אילות הסמוכה לה כשתיים מ-18 הרשויות המקומיות הפריפריאליות ביותר בישראל, כלומר הרשויות המדרגות באשכול 1 במדד הפריפריאליות של יישובים ושל רשויות מקומיות לשנת 2020 שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.⁶

למיקומן של העיר אילת ומועצה אזורית חבל אילות השלכות על השירותים העומדים לרשות תושבי האזור וכפי שצוין בהחלטת ממשלה 4662 לעניין [תוכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות ותיקון החלטת ממשלה](#) מה-4 באוגוסט 2019: "הפריפריאליות של העיר אילת וחבל אילות מובילות במישורין גם לפערים בין לבין יתר אזורי הארץ ומשליכות על רמת השירותים בהן בתחומים שונים. פערים אלו באים לידי ביטוי באפשרויות התעסוקה ובתלות

¹ המוסד לביטוח לאומי, [סטטיסטיקה לפי יישובים](#), כניסה: 27 בנובמבר 2024.

² עיריית אילת, [בצל המלחמה העיר אילת כמעט מכפילה את עצמה](#), 16 באוקטובר 2023.

³ אלי לנקרי, ראש עיריית אילת, שיחת טלפון, 23 ביוני 2024.

⁴ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [קובץ הרשויות המקומיות בישראל - 2022](#), 14 ביולי 2024.

⁵ להרחבה, ראו: פלורה קור דבידוביץ, [מצב שירותי הבריאות בעיר אילת](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 18 בנובמבר 2018.

⁶ נוסף על אילת וחבל אילות דורגו באשכול 1 הרשויות המקומיות הבאות: קריית שמונה, בוקעתא, יסוד המעלה, מג'דל שמש, מטולה, מסעדה, מצפה רמון, ע'ג'ר, עין קנייא, קצרין, גולן, הגליל העליון, הערבה התיכונה, מבואות החרמון, רמת נגב, תמר. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [קובץ הרשויות המקומיות בישראל - 2022](#), 14 ביולי 2024.

של האזור בענף התיירות, כפי שתואר לעיל, וכן בתחומים נוספים, שאחד המובהקים בהם הוא תחום הבריאות [ההדגשה אינה במקור].

במהלך השנים נכתבו דוחות שונים על מצבם של שירותי הבריאות בעיר אילת, ובהם [דוח מבקר המדינה 63 לשנת 2012](#), אשר הצביעו, בין היתר, על כך שריחוקה של העיר מאזור המרכז מעצים את האתגרים שעמם מתמודדת מערכת הבריאות בעיר זו, ובתוך כך את האתגרים השונים העומדים בפני בית חולים ע"ש יוספטל, ובהם: שירותים רפואיים חסרים, קשיים בהעסקת כוח אדם, זמני המתנה ארוכים לקבלת שירות ועוד.⁷ ב-4 באוגוסט 2019 התקבלה החלטת ממשלה 4662 האמורה לעיל לעניין תוכנית רב-שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות שעסקה, בין היתר, בנושאים אלה: העלאת זמינותם של צוותי רפואה קבועים, קיצור תורים לרפואה יועצת, קידום פתרונות דיגיטליים מתקדמים להנגשת שירותי בריאות, שיפור המענה לרפואה דחופה, שיפור התשתיות של בית החולים בעיר ועוד.⁸

החלטת הממשלה האמורה כבר איננה בתוקף אולם כפי שעולה מדיון שקיימה ועדת הבריאות של הכנסת בנושא שירותי הבריאות בעיר אילת ב-21 ביולי 2024⁹ וכן מהתייחסויות הגורמים השונים שהשיבו על פנייתנו, גם כיום מערכת הבריאות באילת ממשיכה להתמודד עם חוסרים שונים אשר אינם מאפשרים לתושבי העיר והאזור לקבל את מכלול שירותי הבריאות בעיר מגוריהם. כך, למשל, עולה מדוח מיוחד של מבקר המדינה לעניין [זמני המתנה לקבלת שירותי רפואת מומחים](#), שפורסם ב-5 בנובמבר 2024, **כי מבין 25 תחומי הרפואה השונים המוצעים על-ידי ארבע קופות החולים באילת, רק ארבעה תחומים (יילוד וגניקולוגיה, ילדים, משפחה ועיניים) מוצעים על-ידי כל הקופות ואילו יתר תחומי הרפואה ניתנים רק בחלק מקופות החולים**.¹⁰

ההיצע המוגבל של שירותי הבריאות בעיר אילת מאלץ את תושבי האזור לפנות לקבל שירותים אלה מחוץ לעיר כגון לעיר באר שבע ואף למרכז הארץ. כך למשל, בדוח מבקר המדינה נכתב בין השאר כי שירותי בריאות כללית, המבטחת למעלה ממחצית מתושבי אילת, אינה מציעה בעיר אילת שירותים בתחומי רפואה שונים כגון רפואת עור, קרדיולוגיה, נירולוגיה וסוכרת, ולכן מבוטחי הכללית נאלצים לפנות ליישובים אחרים כדי לקבל שירותים אלה.¹¹ דרך נוספת שבה נעשה שימוש על מנת לתת מענה לשירותי הבריאות החסרים בעיר אילת, הוא

⁷ עוד ראו בנושא זה שני מסמכים שנכתבו בנושא שירותי הבריאות באילת במרכז המחקר והמידע של הכנסת: פלורה קור דבידוביץ, [מצב שירותי הבריאות בעיר אילת](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 18 בנובמבר 2018; [היעדר פגנייה בבית החולים יוספטל באילת-רקע לדיון](#), 29 במאי 2023.

⁸ מירי כהן, מנהלת תחום בכיר קשרי ממשלה ותוכניות לאומיות, משרד הבריאות, מכתב, 8 ביוני 2022.

⁹ פרוטוקול מס' 240 משיבת ועדת הבריאות, [שירותי הבריאות בעיר אילת](#), 21 ביולי 2024.

¹⁰ מבקר המדינה, [זמני המתנה לקבלת שירותי רפואת מומחים-דוח מיוחד](#), נובמבר 2024.

¹¹ משרד מבקר המדינה, [זמני המתנה לקבלת שירותי רפואת מומחים-דוח מיוחד](#), 5 בנובמבר 2024.

הטסה של כוח אדם רפואי לעיר על ידי קופות החולים.¹² שתי חלופות אלה, הננקטות כאמור בשל המחסור בשירותי הבריאות בעיר אילת, מעלות לדין את שאלת נגישות התחבורתית של העיר.

לעיר אילת וממנה ניתן להגיע באמצעות טיסה או בנסיעה ברכב פרטי או בתחבורה ציבורית. בשנת 2019 נסגרו שדה התעופה ע"ש דב הוז בתל אביב וכן שדה התעופה באילת שהיוו קווי תחבורה מרכזיים מאילת למרכז הארץ ומהמרכז אליה, ובמקומם פועלים כיום נמל התעופה בן גוריון ונמל התעופה הבין-לאומי אילת – רמון ע"ש אילן ואסף רמון הממוקם במרחק של כ-20 ק"מ צפונית לאילת. מנגד, הגעה לאילת ברכב נעשית דרך כביש 40 וכביש 90 שהוא ציר התנועה הראשי המחבר בין צפון הארץ ומרכזה לאילת.¹³

במסמך זה התבקש מרכז המחקר והמידע של הכנסת להתמקד בקשיים הכרוכים בנגישות התחבורתית של תושבי אילת וחבל אילות לקבלת שירותי בריאות מחוץ לעיר אילת ובעיקר באזור המרכז ולצורך כך פנינו למשרד הבריאות, לארבע קופות החולים, למשרד התחבורה, לרשות שדות התעופה (להלן: הרש"ת), לחברות התעופה המפעילות את קווי הטיסה לאילת ולראש העיר אילת.

2. מספר המבוטחים באילת המקבלים שירותי בריאות במרכז הארץ

על מנת לאמוד את מספר המבוטחים תושבי אילת שקיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ ביקשנו מקופות החולים נתונים על כל אחת מהשנים 2022 ו-2023 ועל חמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 לפי תחומים: שירותים בקהילה, אשפוז יום ואשפוז.

כללית שירותי בריאות

כללית היא הקופה הגדולה באזור אילת והיא מבטחת כ-57.2% מקרב המבוטחים בעיר אילת (33,563) וכ-80% מהמבוטחים בחבל אילות (3,743), כלומר בסך הכל כ-37,300 מבוטחים.¹⁴ במענה על בקשתנו לקבל נתונים על מספר מבוטחי הקופה תושבי אילת והסביבה אשר קיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ נמסרו לידינו הנתונים הבאים.¹⁵

¹² פרוטוקול מס' 240 מישיבת ועדת הבריאות, [שירותי הבריאות בעיר אילת](#), 21 ביולי 2024.

¹³ מבקר המדינה, [דוח 171 לשנת 2020](#), מאי 2021.

¹⁴ המוסד לביטוח לאומי, [סטטיסטיקה לפי יישובים](#), כניסה: 26 בנובמבר 2024.

¹⁵ אליזבט סמיון, מנהלת לשכת הנהלה, בית חולים יוספטל ומרחב אילת, דוא"ל, 25 בנובמבר 2024.

טבלה 1: מספר תושבי אילת והסביבה המבוטחים בשירותי בריאות כללית וקיבלו שירותי**בריאות במרכז הארץ, לפי גיל וסוג שירות, 2022-2023 וינואר עד יוני 2024¹⁶**

שנה	מספר מבוטחי הכללית באילת והסביבה שקיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ
2022	17,156
2023	21,624
עד יוני 2024	9,499

מהנתונים עולה כי בשנת 2022 קיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ כ-46% מבוטחי הקופה באזור ובשנת 2023 כ-58% ממוטחי הקופה באזור. נציין כי כללית מסרה לנו התפלגות לפי תחומים רק של טיסות מבוטחים לקבלת שירות במרכז הארץ ולא של כלל המבוטחים שקיבלו שירות, מנתונים אלה עולה כי רובן המכריע של הטיסות בתקופה האמורה התבצעו לצורך קבלת שירותים רפואיים בקהילה (בין כ-96% ל-97% מכלל הטיסות).

מכבי שירותי בריאות

מכבי שירותי בריאות היא הקופה השנייה בגודלה באילת ובחבל אילות ומספר המבוטחים בה עומד על 20,052 (34.2%) באילת ועל 801 (17.1%) בחבל אילות, כלומר בסך הכל כ-20,000 מבוטחים.¹⁷

להלן נציג את נתוני הקופה על מספר המבוטחים תושבי אילת והסביבה שקיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ (אשפוז יום, אשפוז, ביקור בקהילה) בשנים 2022-2023 ובחמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 (ינואר עד מאי) בחלוקה לפי קבוצות גיל וסוג השירות.

טבלה 2: מספר תושבי אילת והסביבה המבוטחים במכבי וקיבלו שירותי בריאות במרכז**הארץ, לפי גיל וסוג שירות, 2022-2023 וינואר עד מאי 2024¹⁸**

שנת 2024 (ינואר עד מאי)		2023		2022		סוג השירות/קבוצת גיל
18 ומעלה	18-0	18 ומעלה	18-0	18 ומעלה	18-0	
11	3	19	13	23	15	אשפוז יום
304	16	780	70	825	71	אשפוז
3,145	523	5,057	980	7,143	2,501	ביקור בקהילה
3,460	542	5,856	1,063	7,991	2,587	סך-הכל

כפי שעולה מהטבלה לעיל, בשנים 2022-2023, שיש לגביהן נתונים מלאים, פנו לקבלת שירות רפואי במרכז הארץ 10,578 ו-6,919 מבוטחי מכבי תושבי אילת בהתאמה ומספר מקבלי

¹⁶ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחריות חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024.

¹⁷ המוסד לביטוח לאומי, [סטטיסטיקה לפי יישובים](#), כניסה: 26 בנובמבר 2024.

¹⁸ מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024; דוא"ל, 24 בנובמבר 2024.

השירות בחמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 עמד על 4,002. מהנתונים עולה כי בשנת 2022 קיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ כ-52.9% מהמבוטחים מאזור זה ובשנת 2023 כ-34.6% מהמבוטחים באזור זה.

עוד עולה מהטבלה לעיל שרובם המכריע של המבוטחים צרכו שירותים בקהילה: כך למשל בשנת 2022 כ-97% מבני קבוצת הגיל 0-18 (2,501) וכ-89% מבני קבוצת הגיל 18 (7,143) שקיבלו שירותי בריאות במרכז קיבלו שירותי בריאות בקהילה. מכבי לא ציינה מהם השירותים הנכללים תחת קטגוריה זו.

לאומית שירותי בריאות

לאומית שירותי בריאות מבטחת כ-5.1% מקרב תושבי אילת (2,997) וכ-1.7% מקרב תושבי חבל אילות (79),¹⁹ כלומר בסך הכל מבוטחים בקופה כ-3,100 מבוטחים. במענה על בקשתנו לקבל נתונים על מספר מבוטחי הקופה תושבי אילת והסביבה אשר קיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ נמסרו לידינו הנתונים הבאים.

טבלה 3: מספר תושבי אילת והסביבה המבוטחים בלאומית וקיבלו שירותי בריאות

במרכז הארץ, לפי גיל וסוג שירות, 2022-2023 וינואר עד מאי 2024²⁰

שנה	מספר מבוטחי לאומית באילת והסביבה שקיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ
2022	1,076
2023	986
עד מאי 2024	609

מהנתונים עולה כי בשנת 2022 קיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ כ-34.7% ממבוטחי הקופה באזור ובשנת 2023 כ-31.8% ממבוטחי הקופה באזור. עוד עולה מנתוני הקופה כי רובם המכריע של המבוטחים צרכו שירותים בקהילה: כך למשל בשנת 2022 כ-88.6% מבני קבוצת הגיל 0-18 (140) וכ-28.7% מבני קבוצת הגיל 18 ומעלה (916) שקיבלו שירותי בריאות במרכז קיבלו שירותי בריאות בקהילה.

קופת חולים מאוחדת

קופת חולים מאוחדת מבטחת כ-3.5% מקרב תושבי העיר אילת (2,037) וכ-1.2% מקרב תושבי חבל אילות (58),²¹ כלומר בסך הכל מבוטחים בה כ-2,100 מבוטחים.

¹⁹ המוסד לביטוח לאומי, [סטטיסטיקה לפי יישובים](#), כניסה: 26 בנובמבר 2024.

²⁰ אבי אסייג, מנהל מחוז דרום, לאומית שירותי בריאות, מכתב, 9 ביולי 2024.

²¹ המוסד לביטוח לאומי, [סטטיסטיקה לפי יישובים](#), כניסה: 26 בנובמבר 2024.

להלן נציג את נתוני הקופה על מספרם של מבוטחי הקופה תושבי אילת והסביבה שקיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ (אשפוז יום, אשפוז, קהילה) בשנים 2022-2023 ובארבעת החודשים הראשונים של שנת 2024 (ינואר עד אפריל) בחלוקה לפי קבוצות גיל וסוג השירות.

טבלה 4: מספר תושבי אילת והסביבה המבוטחים במאחדת וקיבלו שירותי בריאות

במרכז הארץ, לפי גיל וסוג שירות, 2022-2023 וינואר עד אפריל 2024²²

שנת 2024 (ינואר עד מאי)		2023		2022		סוג השירות/קבוצת גיל
18 ומעלה	18-0	18 ומעלה	18-0	18 ומעלה	18-0	
5	0	10	2	15	1	אשפוז יום
24	15	95	6	82	8	אשפוז
560	58	1,177	178	1,036	199	קהילה
589	73	1,282	186	1,133	208	סך-הכל

מהנתונים עולה כי בשנת 2022 קיבלו שירותי בריאות במרכז הארץ כ-64% ממבוטחי הקופה באזור ובשנת 2023 כ-70% ממבוטחי הקופה באזור. עוד עולה מהטבלה לעיל, שרובם המכריע של המבוטחים פנו לקבלת שירותים בקהילה: כך למשל בשנת 2022 עמד שיעורם על כ-96% מבני קבוצת הגיל 18-0 (199) וכ-91.4% מבני קבוצת הגיל 18 ומעלה (1,036) מקרב כלל מבוטחי הקופה שקיבלו שירות רפואי במרכז. נציין כי הקופה לא פירטה אילו שירותים נכללים במסגרת "קהילה".

כפי שעולה מהנתונים לעיל, שיעור לא מבוטל מהמבוטחים באילת והסביבה מקבלים שירותי בריאות במרכז הארץ והיקפם ממחיש עד כמה הנגישות של המבוטחים באילת לאמצעי תחבורה יעילים ונוחים למרכז הארץ היא משמעותית.

3. הקשיים בנגישות התחבורתית לעיר אילת

מבוטחים המתגוררים באילת והסביבה המבקשים להגיע למרכז הארץ לשם קבלת שירותי בריאות נתקלים בשני קשיים תחבורתיים מרכזיים: האחד, בטיחות הכבישים המובילים לאילת וממנה, והשני, תפקוד קו הטיסות מאילת וממנה.

ראש עיריית אילת, אלי לנקרי, העלה בפנינו כי סגירת שדות התעופה אילת ודב הוז בתל אביב פגעה משמעותית בנגישות לאילת וממנה שכן לדבריו, **ריחוקו של שדה התעופה רמון מהעיר אילת ושל נתב"ג ממרכזי הערים הם בין הסיבות שמביאות את תושבי אילת לוותר על טיסה למרכז הארץ או ממנה לאילת, ולהעדיף נסיעה ברכב**.²³ גם בדוח שנתי 71ג לשנת 2020 לעניין פעולות הממשלה לקידום התיירות באילת ותוכניות לפיתוחה הכלכלי שפרסם מבקר המדינה במאי 2021 נכתב כי בעקבות סגירת שני שדות התעופה האמורים זמן ההגעה לאילת

²² חן חיים לוי, מנהל רגולציה וחיות, קופת חולים מאוחדת, מכתב, 2 בספטמבר 2024.

²³ אלי לנקרי, ראש עיריית אילת, שיחת טלפון, 23 ביוני 2024.

בין אם באמצעות טיסה מנתב"ג לשדה התעופה רמון ובין אם באמצעות רכב יחסית דומה, מה שהביא, לדברי המבקר, לעלייה חדה, במספר הבוחרים להגיע לעיר בכלי רכב פרטיים והגדיל את עומס התנועה בכביש 24.90 בדוח [בטיחות בדרכים](#) שפרסם המבקר בשנת 2024, שלוש שנים לאחר מכן, נכתב כי "בשנים האחרונות חל גידול של ממש בנסועה בכביש, בפרט מאז סגירת שדה התעופה ע"ש דב הוז בתל אביב וכן שדה התעופה באילת בשנת 2019, ונוכח היעדר מסילת רכבת לאילת".²⁵

בדוח האמור צוין כי כביש 90 הוא הכביש הארוך ביותר בישראל והוא מהווה עורק התנועה הראשי, המחבר בין צפון הארץ (החל ממטולה) ומרכזה לאילת. לפי הדוח, כביש זה מאופיין בריבוי תאונות חזיתיות ובריבוי נפגעים, כאשר מאפייניו בקטעים השונים-ובעיקר בחלקו הדרומי, בין צומת הערבה לאילת, יוצרים לנהגים סכנות "שאינן מאפשרות להם מרווח טעות, וכל סטייה קלה מהנתיב שבכביש עלולה להוביל לתאונה חזיתית שתוצאותיה קטלניות".²⁶ על-פי הדוח בשנים 2003-2020 בקטע הדרומי של כביש 90 אירעו 330 תאונות, שהן כ-13.3% מכלל התאונות שאירעו בתקופה האמורה לאורך כל הכביש (2,480). בתאונות אלה נהרגו 81 איש, שהם כשליש מכלל ההרוגים לאורך כל כביש 90 בתקופה האמורה (251).²⁷ לדברי המבקר בשנת 2024, "למרות דוחות ביקורת קודמים של משרד מבקר המדינה בנושא הסכנות בכביש זה, ובפרט בחלקו הדרומי, נמצא כי הכביש עדיין לא טופל לכל אורכו".²⁸

הגידול במספר תושבי אילת המעדיפים לנסוע לאילת וממנה ברכב פרטי הובילה גם לפגיעה בנגישות האווירית לעיר. **ראש עיריית אילת, אלי לנקרי, העלה בפנינו כי מכיוון שמספר הטיסים פחת בכמחצית, חל צמצום משמעותי בתדירות הטיסות ולשינויים בלוח הטיסות, הבאים לידי ביטוי, בין היתר, בביטולי טיסות במהלך היום כמו גם לביטול של טיסה מוקדמת מאילת למרכז הארץ בשעה 6:30, מה שמקשה על תושבי אילת להגיע לקבלת טיפול רפואי במרכז הארץ.**²⁹ ארבע קופות החולים העלו בפנינו אף הן קשיים הנגרמים למבוטחיהן בעיר אילת ולצוותים הרפואיים המבקשים להגיע לעיר מקו הטיסות הקיים. כך למשל ציינו בכללית שירותי בריאות, במכבי שירותי בריאות ובקופת חולים מאוחדת כי הקופה נדרשת

²⁴ מבקר המדינה, [דוח שנתי 71 לשנת 2020](#), מאי 2021.

²⁵ מבקר המדינה, [בטיחות בדרכים-דוח מיוחד](#), 2024.

²⁶ ש.ם.

²⁷ ש.ם.

²⁸ ש.ם.

²⁹ אלי לנקרי, ראש עיריית אילת, שיחת טלפון, 23 ביוני 2024.

להתמודד עם צמצום במספר הטיסות, עיכובי טיסות, דחיית טיסות והעברתן לשעות שאינן נוחות כשעיקר הבעיות, לדברי מכבי הן בימי ראשון וחמישי.³⁰

4. נתונים על טיסות לאילת וממנה

לאור הטענות בדבר תפקוד קו הטיסות בין אילת למרכז ביקש מרכז המחקר והמידע של הכנסת לאסוף נתונים על פעילותו של קו זה. כיום ישנן שתי חברות תעופה המפעילות את קו הטיסה בין שדה התעופה רמון לבין נתב"ג: ארקיע וישראייר. על-פי אתר האינטרנט של חברת ישראייר היא טסה לאחר צאת השבת. ארקיע מפעילה טיסות בכל ימות השבוע וכפי שעולה מפנייתנו הטלפונית גם בשבת. ב-26 בספטמבר 2024 קיבלה חברת "אייר חיפה" את רישיון ההפעלה המבצעי ממשרד התחבורה ולפי הודעת משרד התחבורה, החלה בהפעלת טיסות מדי יום בין שדה התעופה רמון לבין נתב"ג מה-30 בספטמבר כשהפעלת הטיסות מנמל תעופה חיפה תיעשה בכפוף למצב הביטחוני.³¹ אולם כפי שעולה מבדיקתנו באתר האינטרנט של החברה, נכון ל-19 בנובמבר, אין אפשרות להזמין כרטיסי טיסה בקו שבין נתב"ג לשדה התעופה רמון אלא בין שדה התעופה חיפה לרמון בלבד.³²

לצורך איסוף הנתונים על פעילות קו טיסות זה פנה מרכז המחקר והמידע של הכנסת למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים; לרשות שדות התעופה המחזיקה, מפעילה, מפתחת ומנהלת את שדות התעופה;³³ ולחברות התעופה ארקיע וישראייר. נציין, כי פנייה זו נעשתה ביוני 2024 עוד בטרם קבלת רישיון ההפעלה של חברת "אייר חיפה" ועל-כן לא יוצגו כאן נתונים הנוגעים לחברה זו. **עד למועד סיום כתיבת מסמך זה חברות התעופה ישראייר וארקיע לא השיבו לפנייתנו.**

4.1 מספר הטיסות בקו לאילת

במענה על פנייתנו לרשות שדות התעופה בשאלה מהו מספר הטיסות האזרחיות המופעלות על-ידי כל אחת מחברות התעופה המפעילות קווי תעופה אזרחיים בין שדה התעופה רמון לנתב"ג, השיבו ברש"ת כי לא ניתן להציג על כך נתונים חד-משמעיים.

לדברי הרש"ת, "כמות הטיסות המסחריות שונה מיום ליום במהלך השבוע. ימי ראשון וחמישי הם העמוסים ביותר עם 18-20 תנועות ובימים שני-רביעי כ-12-16 תנועות ביום. ימי שישי דלים יותר עם כ-8-10 תנועות ושבת כ-10 תנועות. בעונת הקיץ ובחגי ישראל הפעילות מתגברת כשבימי ראשון וחמישי יש כ-28 תנועות".³⁴ ברש"ת הסבירו כי "...ברמון המטוסים מגיעים ויוצאים

³⁰ אבי אסייג, מנהל מחוז דרום, לאומית שירותי בריאות, מכתב, 9 ביולי 2024; חן חיים לוי, מנהל רגולציה וחיות, קופת חולים מאוחדת, מכתב, 2 בספטמבר 2024; נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024; מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

³¹ משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, [אייר חיפה קיבלה את רישיון ההפעלה המבצעי ממשרד התחבורה](#), 26 בספטמבר 2024.

³² אייר חיפה, [רצת לטוס](#), כניסה: 19 בנובמבר 2024.

³³ רשות שדות התעופה, [אודות רשות שדות התעופה](#), כניסה: 10 בנובמבר 2024.

³⁴ זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביולי 2024.

תמיד כך שאם כתוב 18 תנועות לדוגמה מדובר בתשע טיסות נכנסות ובתשע טיסות יוצאות".³⁵ נציין, כי בקשתנו לפילוח הטיסות לפי כל אחת מחברות התעופה המפעילות את הקו לא נענתה. על מנת להעריך את היקף הטיסות נכון להיום ערכנו באתרי האינטרנט של שתי החברות, ארקיע וישראייר, בדיקה באשר למספר הטיסות המתקיימות בשבוע שבין ה-1 ל-7 בדצמבר 2024, והם מוצגים בטבלה.

טבלה 5: מספר הטיסות בקו האווירי לאילת לפי חברה וכיוון בשבוע שבין 1-7 בדצמבר,

2024 לפי אתרי חברות התעופה ישראייר ורקיע³⁶

שבת	ו	ה	ד	ג	ב	א	המראה	
4	3	5	7	5	7	7	נתב"ג	ארקיע
1	1	4	3	3	3	3		ישראייר
5	4	9	10	8	10	10		סך-הכל
4	3	5	7	5	6	7	רמון	ארקיע
2	1	5	3	3	3	3		ישראייר
6	4	10	10	8	9	10		סך-הכל

מהנתונים עולה כי מספר הטיסות הגבוה ביותר מנתב"ג לשדה התעופה רמון בשבוע זה הוא בימים ראשון, שני ורביעי בהם מספר הטיסות ביום עומד על 10. באשר להמראות משדה התעופה רמון, עולה כי הימים בהם מספר הטיסות הוא הגבוה ביותר הוא ימי ראשון, רביעי וחמישי (10). נדגיש כי אין בידנו מידע עד כמה מספר הטיסות בשבוע זה מייצג.

4.2 עמידה בלוחות זמנים בקו לאילת

על מנת לבחון את עמידתן של חברות התעופה ארקיע וישראייר בלוח הטיסות ביקשנו מרשות שדות התעופה נתונים על מועד ההמראה המתוכנן לעומת מועד ההמראה בפועל בכל אחד מחודשי השנים 2022-2023 ולגבי חמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 בפילוח לפי חברות התעופה. הנתונים הועברו לידנו תוך הבחנה בין טיסות היוצאות משדה התעופה רמון לאלה היוצאות מנתב"ג ועובדו על-ידינו לפי טיסות שהקדימו (המריאו לפני הזמן), טיסות שהמריאו בזמן (עד רבע שעה עיכוב מהמועד המתוכנן) וטיסות שהמריאו באיחור לפי משך העיכוב. כאמור, הנתונים מוצגים להלן במצטבר לכל תקופה זו, אולם ישנה שונות במספר הטיסות בין שנים אלה, כפי שעולה מעיבוד שערכנו לנתוני הרש"ת.

³⁵ שם.

³⁶ ישראייר; ארקיע, כניסה: 26 בנובמבר 2024.

טבלה 6: מספר הטיסות שהמריאו מנתב"ג ומספר הטיסות שהמריאו מנמל התעופה רמון**בשנים 2022-2023 ובחמשת החודשים הראשונים של שנת 2024³⁷**

נמל תעופה/שנה	2022	2023	2024 (ינואר עד מאי)
נתב"ג	4,223	3,142	1,047
רמון	4,360	3,227	1,062

כפי שעולה מהטבלה מספר הטיסות שהמריאו מנתב"ג לשדה התעופה רמון ומשדה התעופה רמון בשנת 2023 היה נמוך ממספרן בשנת 2022. נזכיר כי באוקטובר 2023 פרצה מלחמה חרבות ברזל במהלכה נלחמת ישראל בשתי חזיתות- בצפון ובדרום- וניתן להניח כי לכך השלכות גם על הקו האווירי לאילת.

המראות משדה התעופה רמון לנתב"ג

כפי שעולה מנתוני הרש"ת שהועברו לידינו ויוצגו להלן, מינואר 2022 עד סוף מאי 2024 התבצעו, בסך-הכל, 8,649 המראות משדה התעופה רמון לנתב"ג, כ-61% מהן בוצעו על-ידי חברת ארקיע (5,267) וכ-39% בוצעו על-ידי חברת ישראייר (3,382).³⁸

טבלה 7: התפלגות הטיסות שהמריאו משדה התעופה רמון לנמל התעופה בן גוריון, בין**ה-1 בינואר 2022 ל-31 במאי 2024 לפי מועד ההמראה³⁹**

מועד ההמראה	מספר הטיסות	אחוז מכלל הטיסות שהמריאו באיחור
מוקדם בעד רבע שעה ⁴⁰	754	8.72%
מוקדם ברבע שעה-חצי שעה ⁴¹	2	0.02%
מוקדם בחצי שעה-שעה ⁴²	3	0.03%
עיכוב עד רבע שעה ⁴³	4,033	46.63%
עיכוב ברבע שעה-חצי שעה ⁴⁴	1,953	22.58%
עיכוב בחצי שעה-שעה ⁴⁵	1,198	13.85%
עיכוב בשעה עד שעתיים ⁴⁶	537	6.21%
עיכוב בשעתיים עד שלוש שעות ⁴⁷	122	1.41%

³⁷ עיבוד מרכז המחקר והמידע של הכנסת לנתונים שהועברו על-ידי זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביוני 2024.

³⁸ זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביוני 2024.

³⁹ עיבוד מרכז המחקר והמידע של הכנסת לנתונים שהועברו על-ידי זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביוני 2024.

⁴⁰ 14-0 דקות.

⁴¹ 29-15 דקות.

⁴² 59-30 דקות.

⁴³ 14-0 דקות.

⁴⁴ 29-15 דקות.

⁴⁵ 59-30 דקות.

⁴⁶ 119-60 דקות.

⁴⁷ 179-120 דקות.

מועד ההמראה	מספר הטיסות	אחוז מכלל הטיסות שהמריאו באיחור
עיכוב בשלוש עד ארבע שעות ⁴⁸	29	0.34%
עיכוב בארבע שעות ומעלה ⁴⁹	18	0.21%
סך-הכל	8,649	100%

מהנתונים המוצגים בטבלה אפשר לראות כי כ-8% מהטיסות בתקופה זו, שהן 706 טיסות, התעכבו שעה ויותר, מתוכן כשלושה רבעים התעכבו בין שעה לשעתיים (537), כ-17% (122) בין שעתיים לשלוש שעות, כ-4% (29) בין שלוש לארבע שעות וכ-2.5% (18) למעלה מארבע שעות. בנוסף, המריאו 1,198 טיסות בעיכוב של חצי שעה עד שעה. עוד אפשר לראות כי 759 מהטיסות בתקופה האמורה המריאו מוקדם מהמתוכנן כשרובן המוחלט (כ-99.3%) הקדימו את המראתן בעד רבע שעה.

המראות מנתב"ג לשדה התעופה רמון

כפי שעולה מנתוני הרש"ת, בתקופה שמינואר 2022 עד סוף מאי 2024 התבצעו, בסך-הכל, 8,412 המראות מרמון לנתב"ג, מספר הנמוך ממספר ההמראות משדה התעופה רמון לנתב"ג. לפי נתוני הרש"ת, כ-62% מההמראות בוצעו על-ידי חברת ארקיע (5,192) וכ-38% בוצעו על-ידי חברת ישראייר (3,220).⁵⁰

טבלה 8: התפלגות משך העיכוב בטיסות שהמריאו מנמל תעופה בן גוריון לשדה התעופה

רמון, בין ה-1 בינואר 2022 ל-31 במאי 2024⁵¹

מועד ההמראה	מספר הטיסות	אחוז מכלל הטיסות שהמריאו באיחור
מוקדם בעד רבע שעה ⁵²	2,568	30.53%
מוקדם ברבע שעה-חצי שעה ⁵³	745	8.86%
מוקדם בחצי שעה-שעה ⁵⁴	17	0.20%
מוקדם בשעה עד שעה ורבע ⁵⁵	2	0.02%
עיכוב עד רבע שעה ⁵⁶	2,682	31.88%
עיכוב ברבע שעה-חצי שעה ⁵⁷	1,150	13.67%

⁴⁸ 180-239 דקות.

⁴⁹ 240 דקות ומעלה.

⁵⁰ זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביוני 2024.

⁵¹ עיבוד מרכז המחקר והמידע של הכנסת לנתונים שהועברו על-ידי זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביוני 2024.

⁵² 0-14 דקות.

⁵³ 15-29 דקות.

⁵⁴ 30-59 דקות.

⁵⁵ 60 דקות ויותר.

⁵⁶ 0-14 דקות.

⁵⁷ 15-29 דקות.

מועד ההמראה	מספר הטיסות	אחוז מכלל הטיסות שהמריאו באיחור
עיכוב בחצי שעה-שעה ⁵⁸	755	8.98%
עיכוב בשעה עד שעתיים ⁵⁹	354	4.21%
עיכוב בשעתיים עד שלוש שעות ⁶⁰	99	1.18%
עיכוב בשלוש עד ארבע שעות ⁶¹	22	0.26%
עיכוב בארבע שעות ומעלה ⁶²	18	0.21%
סך-הכל	8,412	100%

מהנתונים המוצגים בטבלה אפשר לראות כי כ-5.9% מהטיסות בתקופה זו, שהן 493 טיסות, התעכבו שעה ויותר, מתוכן כ-72% התעכבו בין שעה לשעתיים (354), כ-20% (99) בין שעתיים לשלוש שעות, כ-4.5% (22) בין שלוש לארבע שעות וכ-3.5% (18) למעלה מארבע שעות. בנוסף, המריאו 755 טיסות בעיכוב של חצי שעה עד שעה. עוד אפשר לראות כי 3,332 מהטיסות בתקופה האמורה המריאו מוקדם מהמתוכנן וכשלושה רבעים מהן (2,568) הקדימו את המראתן בעד רבע שעה.

מהנתונים שהוצגו לעיל עולה כי מינואר 2022 ועד ל-31 במאי 2024 כ-8% מהטיסות שהמריאו משדה התעופה רמון, שהן 706 טיסות, וכ-6% מהטיסות שהמריאו מנתב"ג, שהן 493 טיסות, התעכבו שעה ויותר, כאשר רובן הגדול התעכבו בין שעה לשעתיים. כלומר בתקופה הנבדקת אחת מכל כ-13 טיסות משדה תעופה רמון ואחת מכל כ-17 טיסות מנתב"ג התעכבו שעה ויותר. ניתן לדון בשאלה האם מדובר בשיעור גבוה של טיסות או בשיעור נמוך והאם מדובר בעיכובים משמעותיים או שאינם משמעותיים, אולם יש לזכור שמכיוון שמדובר בנוסעים שחלקם יוצאים למרכז לצורך קבלת שירותים או טיפולים רפואיים מידת הדיוק והעמידה בזמנים של טיסותיהם היא משמעותית. כך למשל, עבור חולים אונקולוגיים שצריכים, במצבם המורכב ממילא, להתמודד לא רק עם מורכבות ההגעה לטיפול מאילת למרכז ובחזרה אלא גם עם תופעות הלוואי הקשות של הטיפולים, עיכובים בטיסות עלולים להעמיס עליהם עוד יותר ולהוסיף מתח ולחץ למצב שאינו פשוט ממילא. עוד יש לזכור כי זמן ההגעה לתור הרפואי כולל לא רק את זמן הטיסה אלא גם את הזמן הדרוש להליכים בשדה התעופה רמון וביציאה מנתב"ג וגם את זמן ההגעה משדה התעופה למרכז הרפואי עצמו ועל-כן, גם לעיכובים לא ממושכים במיוחד עשויות להיות השלכות על היכולת שלהם לעמוד בזמנים. נציין, שוב כי חברות התעופה לא השיבו, כאמור, על פנייתנו עד למועד הגשת המסמך ולכן אין בידינו נתונים שמקורן בחברות או את תגובתן לממצאים.

⁵⁸ 59-30 דקות.

⁵⁹ 119-60 דקות.

⁶⁰ 179-120 דקות.

⁶¹ 239-180 דקות.

⁶² 240 דקות ומעלה.

יש לתת את הדעת לכך שהנתונים האמורים נותנים תמונה מוגבלת בלבד על תפקוד הקו האווירי לאילת כיוון שלא ניתן ללמוד מהם כמה טיסות נדחו, הוזזו או בוטלו מלוח הטיסות בתקופה האמורה. במענה על שאלתנו למשרד התחבורה מה היה מספר הטיסות שהמראתם בוטלה משדה התעופה רמון ומנתב"ג בתקופה האמורה הועברו לידינו נתוני הרש"ת הבאים על מספרן של ביטולי הטיסות הפנים ארציות.

טבלה 9: ביטולי טיסות פנים ארציות בשנים 2022, 2023 ועד יוני 2024⁶³

שנה	מספר ביטולי הטיסות
2022	665
2023	251
2024 (עד חודש יוני)	109

ממענה הרש"ת לא ניתן להסיק עד כמה הנתונים המוצגים בטבלה לעיל הם נתונים מלאים על כלל המקרים בהם בוטלו טיסות בקו בין שדה התעופה רמון לנתב"ג בתקופה האמורה וכן לא ברור האם מדובר בביטולים בקו אילת-נתב"ג בלבד או גם של הטיסות מנמל התעופה חיפה. יתרה מכך, ציינו ברש"ת, במענה על פנייתנו, כי אין בידיהם מידע על כמות הטיסות שבוטלו בדיעבד לתקופה כה רחוקה "כיוון שאי אפשר להפריד בין טיסה שחברת התעופה גרעה מלוח הטיסות בצורה מתוכננת לבין טיסה שבוטלה באותו היום ונחשבת לטיסה שהתבטלה. המידע בנוגע לסיבות לביטולי טיסות נמצא בידי חברות התעופה"⁶⁴ [ההדגשה אינה במקור].

4.3 הסיבות לעיכובים בהמראות בקו בין שדה התעופה רמון לנתב"ג

רש"ת מסרה למרכז המחקר והמידע של הכנסת כי היא מודעת לתלונות על המצב הקיים בקו האווירי לאילת ומאילת ולדבריה התלונות נסובות רובן ככולן סביב חוסר יכולתן של חברות התעופה הפועלות בין רמון לנתב"ג להעמיד את מספר הטיסות הנדרש כדי לספק מענה לביקושים והעדר דיוק מבצעי טוב. עוד ציינו ברש"ת כי חברות התעופה מחליטות לשנות את לוח הטיסות, לדחות מועדי טיסות ואף לבטל טיסות בהתאם לשיקול הדעת שלהן ולנסיבות שלהן ומדובר בשיקול מסחרי ואילו ציפים תפעוליים של חברות התעופה.⁶⁵

במענה לשאלתנו בדבר הסיבות לעיכובים בהמראות בקו האמור מסרה רש"ת כי יש לפנות לקבלת התייחסות חברות התעופה הפעילות בטיסות לאילת וממנה, המנהלות באופן בלעדי את לוח הטיסות שלהן כך שביטול טיסות, שינויים ועיכובים בזמני הטיסות נעשים על-ידי חברות

⁶³ ישעיהו סיני, יועץ מנכ"ל משרד התחבורה, מכתב, 10 בספטמבר 2024.

⁶⁴ זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביוני 2024.

⁶⁵ ישעיהו סיני, יועץ מנכ"ל משרד התחבורה, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מכתב, 10 בספטמבר 2024; זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביוני 2024.

התעופה ומשיקוליהם ולרש"ת אין השפעה על ביטולי טיסות ועיכובים בלוח הטיסות.⁶⁶ כאמור, פנייתנו לחברות התעופה לקבלת נתונים אלה לא נענתה.

לדברי הרש"ת, אין ביכולתה להוסיף ולהגדיל את מספר הטיסות בקו נתב"ג-רמון או לגרום לחברות התעופה לשפר את השירות לנוסע ולדבריה, קיים קשר קבוע עם חברות התעופה לצורך טיפול בסוגיות הנמצאות בתחום אחריותה.⁶⁷

במענה על שאלתנו למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים מהי עמדתו ביחס לאופן העמידה של חברות התעופה האזרחיות ביעדי השירות בקו לאילת כלל משרד התחבורה בתשובתו לפנייתנו את תגובת רשות התעופה האזרחית לפיה "לא קיימת סמכות אכיפה ופיקוח של רשויות התעופה על עמידה בזמנים. ניתן לבצע צעדי מדיניות שמטרתם לשפר את השירות בקו...".⁶⁸

5. השלכות מצב הנגישות על השירות הניתן למבוטחים ולצוותים רפואיים

כפי שתואר לעיל, למצב הנגישות התחבורתית לאילת השפעה על קופות החולים שנאלצות להתמודד עם צמצום בכמות הטיסות, עיכובי טיסות, דחיית טיסות והעברתן למועדים חדשים שאינם בהכרח נוחים למבוטחים הזקוקים לטיסה או לצוותים רפואיים המגיעים לתת שירות בעיר.

במענה על שאלתנו מהן ההשלכות של המצב הקיים על השירות למבוטחים השיבו למשל בכללית, כי בשינויים ובעיכובים בלוח הטיסות יש כדי להשפיע על היענות המטופלים לקבלת שירותים במרכז הארץ, לגרום לביטולי תורים והימשכות ההמתנה, הממושכת ממילא, של המטופלים לבדיקת רופא מה שבתורו משליך על השירות הניתן על-ידי הקופות למבוטחים ועל שביעות הרצון משירותי הקופה.⁶⁹ לדברי מכבי, הפגיעה המרכזית היא בתושבי אילת שקובעים טיפולים לאחר המתנה ארוכה וזמינות לא גבוהה של נותני השירות ובשל עיכוב/ביטול אינם מגיעים לתור שנקבע כמו גם בחולים לאחר טיפול שרוצים לחזור לעיר, מעוכבים או שטיסתם מעוכבת, כולל חולים במחלות קשות ואנשים עם מוגבלות.⁷⁰ עוד לדברי הכללית, הורדות ה"סלטים" (כמות הטיסות) לאילת וממנה מתגברת בתקופת הקיץ בהם הביטולים והעיכובים בתדירות גבוהה יותר.⁷¹

מצב זה משפיע גם על היצע כוח האדם הרפואי באילת שכן כמו שצינו במכבי, בשינויים בלוח הטיסות יש כדי להשפיע על יכולתה של הקופה להביא רופאים וצוותים לאילת ועל נכונות הצוותים הרפואיים להמשיך ולתת שירותי רפואה בעיר. כך למשל, בקופת חולים מאוחדת ציינו

⁶⁶ זהר גפן, מנהל נמל התעופה רמון-אילת, מכתב, 18 ביוני 2024.

⁶⁷ שם.

⁶⁸ ישעיהו סיני, יועץ מנכ"ל משרד התחבורה, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מכתב, 10 בספטמבר 2024.

⁶⁹ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024.

⁷⁰ מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

⁷¹ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024.

כי בהיעדר טיסה מאילת לנתב"ג לאחר שעות קבלת החולים של הצוות הרפואי נאלצות הקופות להלין את הצוותים בבתי המלון בעיר, מה שגורם להוצאות נוספות של הקופות.⁷² גם בכללית ציינו כי העובדה שלעיתים, הצוותים הרפואיים נדרשים לחזור הביתה בחלופות טיסה לאחר שעות העבודה מרובות וללא תגמול נוסף, משפיע על הנכונות שלהם להמשיך במתן שירותי רפואי בעיר.⁷³

בהקשר זה הציגו במכבי דוגמאות שונות לשינויים בלוח הטיסות שהצריכו מהקופה לשנע צוותים רפואיים מאילת וממנה באמצעים אחרים: כך למשל, ביום שישי ה-19 באפריל בוטלה טיסה ביום שישי בשעה ארבע אחה"צ במקומה הוזמנה מונית להסעת הצוות; ב-16 ביוני בוטלה טיסת בוקר מנתב"ג ורופאים נאלצו לנהוג לאילת ברכב פרטי; בכל אחד מהתאריכים 20 ו-23 ביוני נדחתה טיסה מאילת לנתב"ג מ-18:00 ל-23:00. לדברי מכבי, לנוכח אופן תפקוד קו הטיסות לאילת וממנה הקופה עושה שימוש הולך וגובר במוניות לצורך הסעת צוותים רפואיים מהמרכז לאילת ובחזרה, שעלותן גבוהה משמעותית מעלויות הטיסה. לדברי הקופה, ככל ששירות הטיסות בתפקוד הקיים יימשך, הרי שהתמורה (שכר/תשלום לעצמאיים) לנותני שירות רפואי המוטסים מהמרכז לאילת תעלה והפרמיה המשולמת בגין "ביטול זמן הגעה" תזנק.⁷⁴

קופת חולים לאומית העלתה בפנינו אף היא כי עיכובים, דחיות וביטולים בקו הטיסות גורמים לביטולי הגעה מצד צוותים רפואיים. כך למשל צוין לדוגמה את ההקדמות הטיסה משעה 6:30 בבוקר ל-5:30 בבוקר, מה שגרם לביטול מרפאות מצד רופאים המגיעים לאילת, ביטולי תורים וחוסר שביעות רצון בקרב הצוות הרפואי עד כדי החלטה להפסיק את עבודתו באילת. דבר נוסף שפגע בשירות למבוטחי הקופה וגרם לחוסר שביעות רצון לדברי הקופה הוא החלטתה של ארקיע, באופן פתאומי וחד צדדי על הגדלת התעריף המוסכם על-פי החוזה עם לאומית, מה שלדברי הקופה גרר אחריו הפסקת פעילות מיידית, פגיעה בלקוחות וחוסר יכולת לתת מענה או חלופה אחרת. **לדברי לאומית, עקב המצב ישנם רופאים בארבע תחומי מומחיות שונים אשר ביטלו את הגעתם לעבודה באילת ואף ביטלו העסקתם בלאומית אילת בשנת 2024 עקב אי נוחות בשעות פעילות הטיסות.**⁷⁵

בהינתן האתגרים באספקת שירותי בריאות שאיתם מתמודדת אילת ופורטו לעיל ניתן להניח כי פגיעה בנכונות צוותים רפואיים להגיע לאילת כדי לתת שירות יש בה כדי להשליך על נגישות השירות וטיב השירות הרפואי הניתן למבוטחי העיר והסביבה.

⁷² חן חיים לוי, מנהל רגולציה וחיות, קופת חולים מאוחדת, מכתב, 2 בספטמבר 2024.

⁷³ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024.

⁷⁴ מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

⁷⁵ אבי אסייג, מנהל מחוז דרום, לאומית שירותי בריאות, מכתב, 9 ביולי 2024.

6. הצעדים הננקטים להתמודדות עם המצב

סגירתם של שני שדות התעופה, שדה דב ושדה התעופה באילת לוותה בדיון ציבורי נרחב שעסק בחשש מההשלכות של סגירה זו וב-4 באוגוסט 2019 התקבלה החלטת ממשלה 4662 האמורה לעיל בדבר [תוכנית רב שנתית לפיתוח העיר אילת וחבל אילות ותיקון החלטת ממשלה](#), במסגרתה הוטל, בין היתר, על משרד התחבורה, ביצוע של צעדים שונים, לצורך שיפור הנגישות אל שירותי התחבורה עבור תושבי העיר. **מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה למשרד התחבורה בשאלה מה היתה השפעתה של החלטת הממשלה האמורה על נגישותם של תושבי אילת והסביבה לשירותי טיסה אולם משרד התחבורה לא ענה על שאלתנו והפנה אותנו לקבלת פרטים למזכירות הממשלה או לעיריית אילת.**⁷⁶

לדברי משרד התחבורה הוא פועל להגברת הנגישות התחבורתית אל העיר אילת ונמצא בקשר עם משרד האוצר, משרד התיירות, עיריית אילת, חברות התעופה וגורמים נוספים כדי לשפר את הנגישות לעיר אילת. המשרד מנה מספר פעולות שננקטו בהקשר זה, והן: הוספת "סלטים" לטיסות, אולם לא ציין מהו מספר ה"סלטים" שהתווסף, באילו חברות ובאילו שעות; העמדת שאטלים לטובת הנוחתים והממריאים משדה התעופה רמון; ביצוע עבודות בכביש 90 שכוללות הרחבת הכביש לכביש דו מסלולי, מפרצי בטיחות, תאורה ושיפורי בטיחות.⁷⁷ נציין כי בשנת 2021 כתב מבקר המדינה בנוגע לכביש זה כי "לא בוצעו בצורה מספקת פעולות ומהלכים אופרטיביים שנועדו לטפל כראוי בסכנות שאליהן חשופים הנוסעים בכביש זה. בין היתר, הקטע המסוכן שבין צומת קטורה לצומת הערבה, שאורכו כ-120 ק"מ והוא חלק הארי מהמקטע הדרומי של הכביש לים המלח, לא שודרג עדיין לכביש דו נתיבי". מהדוח עולה עוד כי בשנת 2022 סוכם בין משרדי האוצר והתחבורה על תקצוב עבור שדרוג כביש 90, בנוסף על הסכום שהוקצה להרחבת המקטע בכביש מקטורה עד נחל שיטה. אורך מקטע זה הוא 20 ק"מ מתוך 120 הק"מ האמורים.⁷⁸ נציין בהקשר זה כי בדוח מיוחד של מבקר המדינה לעניין [בטיחות בדרכים](#) שפורסם בשנת 2024 ציין המבקר כי "בדוחות קודמים של מבקר המדינה הועלו פערים רבים בכל הנוגע לתשתיות בטיחות בכבישים הבין-עירוניים...ואי טיפול מספק בליקויים הבטיחותיים בחלקים מכביש 90. הביקורת הנוכחית העלתה כי טיפול בנושאים אלה לא קודם במלואו וכי מרבית הפערים עדיין קיימים בשטח כך לדוגמה, כביש 90 עדיין לא טופל לכל אורכו".⁷⁹

צעד נוסף אותו הציג משרד התחבורה כחלק מהפעולות שבהן הוא נוקט הוא סבסוד הטיסות לאילת במסגרתו מחיר הטיסות לתושבי אילת עומד על 99 ש"ח.⁸⁰ בהקשר זה נמסר מרש"ת, כי

⁷⁶ ישעיהו סיני, יועץ מנכ"ל משרד התחבורה, משרד התחבורה, מכתב, 10 בספטמבר 2024.
⁷⁷ שם.

⁷⁸ מבקר המדינה, [דוח שנתי 171 לשנת 2020](#), מאי 2021.

⁷⁹ מבקר המדינה, [בטיחות בדרכים](#)-דוח מיוחד, 2024.

⁸⁰ ישעיהו סיני, יועץ מנכ"ל משרד התחבורה, משרד התחבורה, מכתב, 10 בספטמבר 2024.

"ככלל, הדרך הטובה ביותר לטפל בבעיית שירות הינה הגברת התחרות בקו התעופה. עם זאת, במקרה של הקו הפנים ארצי לאילת הדבר בעייתי משום שמלאי החברות שיכולות ומעוניינות לבצע טיסות בקו זה מוגבל ביותר, הן בשל העובדה שמדובר בקו פנים ארצי ובעיקר בשל חוסר האטרקטיביות המסחרית של הקו לחברות התעופה. בפרט, הדברים אמורים בטיסות "קצה" המשרתות בעיקר את תושבי העיר אילת והן פחות אטרקטיביות לציבור הנוסעים הכללי. אין מספיק ביקוש מצד תושבי אילת שיצדיק מסחרית הפעלה בהיקף רחב של טיסות בשעות קצה אלו. משכך, משרד התחבורה בשיתוף משרד האוצר קידם מנגנון סבסוד לתמיכה בקו".⁸¹

מנגנון סבסוד זה נקבע במסגרת [החלטת ממשלה 1702](#) מה-17 באפריל 2024 שבמסגרתה הוקצה תקציב של עד 10 מיליון ש"ח לכל אחת מהשנים 2024-2025 לצורך סבסוד הטיסות של תושבי אילת בקו הפנים ארצי. עוד צוין בהחלטה כי במסגרת גיבוש התקציב לשנת הכספים 2026 יבחנו הגורמים הרלוונטיים את המשך תקצוב הפעילות.⁸² נשאלת השאלה, כפי שהועלתה גם על-ידי ראש עיריית אילת, האם יש בהחלטה האמורה כדי לעודד את חברות התעופה להגביר את תדירות הטיסות לאילת וממנה? נוסף על כך, עולה השאלה אם התקציב שהוקצב ליישום ההחלטה הוא מספק?

נציין שלדברי משרד הבריאות, מימון עלות כרטיסי הטיסה של המבוטחים באילת למרכז הארץ ובחזרה נעשה על-ידי קופות החולים במסגרת שירותי הבריאות הנוספים שמציעות הקופות למבוטחיהן (השב"ן) ולא במסגרת סל שירותי הבריאות. עוד לדברי המשרד, בחלק מתוכניות השב"ן יש החזר חלקי גם עבור מלווה אך לא בכל הקופות.⁸³ לדברי הכללית, אין תקציב ייעודי להטסות מבוטחים וכל העלות היא על חשבון הקופה.⁸⁴ יש לתת את הדעת לכך שלא כל המבוטחים הם בעלי שב"ן.⁸⁵ כפי שעולה מנתונים המובאים [בדוח ציבורי מסכם על תוכניות לשירותי בריאות נוספים של קופות החולים לשנת 2020](#) האחרון שמשרד הבריאות פרסם בדצמבר 2021, שיעור מבוטחי השב"ן מתוך סך כל מבוטחי הקופה במחוז אילת עומד על 88% במכבי, 85% בכללית, 75% בלאומית ו-48% במאוחדת.⁸⁶ **ועולה השאלה מהן האפשרויות העומדות בפני שיעור המבוטחים הלא מבוטל שאינו בעל שב"ן.**

כאמור בשנת 2023 פג תוקפה של החלטת ממשלה 4662 שבאמצעות מבחני תמיכה בקופות החולים אפשרה להן לתת החזר כספי עבור הוצאות נסיעה למבוטחים תושבי אילת וחבל אילות. במענה על שאלתנו למשרד הבריאות מהו ההסדר הקיים כיום למתן החזר כספי עבור הוצאות

⁸¹ שם.

⁸² הממשלה ה-37, [החלטה 1702](#), 17 באפריל 2024.

⁸³ מירי כהן, מנהלת תחום בכיר קשרי ממשל ותוכניות לאומיות, משרד הבריאות, דוא"ל, 27 בנובמבר 2024.

⁸⁴ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחריות חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024

⁸⁵ מבוטחים בעלי ביטוח במסגרת תוכנית לשירותי בריאות נוספים שאינם כלולים בסל שירותי הבריאות.

⁸⁶ משרד הבריאות, האגף לפיקוח ובקרה על קופות החולים ושירותי בריאות נוספים, [דוח ציבורי מסכם על תוכניות לשירותי בריאות נוספים- שב"ן של קופות החולים לשנת 2021](#), דצמבר 2021.

נסיעה למבוטחים שהופנו לקבלת טיפול רפואי במרכז השיב המשרד כי "נכון להיום, בשנת 2023 פג תוקפה של החלטת הממשלה המגדירה את הזכאות וטרם הוסדר מנגנון חדש. על-פי החלטת הממשלה האחרונה שפקעה בשנת 2023, תושבי אילת שקיבלו טיפול רפואי במרכז היו זכאים להחזר נסיעות עבור נסיעה לשדה התעופה רמון ובחזרה וכן עבור נסיעות משדה התעופה בנתב"ג למרכז הרפואי ובחזרה. החזרי הנסיעות ניתנו למבוטחים בנוסף על מימון הטיסה על-ידי קופות החולים; בחלק מהמקרים כללה הזכאות גם את מלווהו של המבוטח, תלוי גיל ומצב רפואי. בנוסף, מבוטח אשר נאלץ לשהות לילה באזור המרכז לצורך קבל השירות הרפואי זכאי להחזר או להסדר לינה בהתאם לזכאויות השונות בכל קופה".⁸⁷

בהינתן כי המבחנים האמורים כבר אינם בתוקף שאלנו את משרד הבריאות האם ישנם מבחנים חדשים שנקבעו השיב משרד הבריאות כי "**למיטב ידיעתנו, החלטת ממשלה חדשה לעיר אילת לא מקודמת על-ידי משרד ראש הממשלה, המתכלל את הנושא. נכון להיום אין החלטת ממשלה בתוקף**"⁸⁸ [ההדגשה אינה במקור].

מכאן שנושא נוסף המצריך התמודדות הוא הוצאות קופות החולים על הטסה של מבוטחים לקבלת טיפול באזור המרכז ועל הטסת צוותים רפואיים לעיר אילת.

להלן נציג את נתוני ארבע קופות החולים כללית, מכבי, לאומית ומאוחדת, על עלויות ההטסה של מבוטחים לקבלת טיפול רפואי במרכז בשנים 2022-2023 ובחמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 למעט מאוחדת שהנתונים שלה מתייחסים לארבעת החודשים ינואר עד אפריל. לדברי מכבי, הנתונים שנמסרו כוללים גם עלויות הטסת מלווים של מבוטחים.

טבלה 10: עלויות קופות החולים על הטסת מבוטחים מאילת לקבלת שירותי בריאות

במרכז הארץ, 2022-2023 ובחמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 (בשקלים)⁸⁹

קופת חולים/שנה	2022	2023	2024
כללית שירותי בריאות	2,017,569	2,151,981	881,330
מכבי שירותי בריאות	1,688,387	1,667,121	680,832
לאומית שירותי בריאות	350,029	283,362	93,992
קופת חולים מאוחדת	108,650	69,700	39,155
סך-הכל	4,164,635	4,172,164	1,695,309

כפי שעולה מהנתונים בטבלה לעיל, עלויות הטסת מבוטחים בכל אחת מהשנים 2022-2023 עבור ארבע הקופות עומדת על מעל לארבעה מיליון שקלים.

⁸⁷ מירי כהן, מנהלת תחום בכיר קשרי ממשל ותוכניות לאומיות, משרד הבריאות, מכתב, 1 באוקטובר 2024.

⁸⁸ שם.

⁸⁹ אבי אסייג, מנהל מחוז דרום, לאומית שירותי בריאות, מכתב, 9 ביולי 2024; חן חיים לוי, מנהל רגולציה וחיות, קופת חולים מאוחדת, מכתב, 2 בספטמבר 2024; נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024; מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

הטסת צוותים רפואיים לאילת כרוכה אף היא בעלויות עבור קופות החולים. כך למשל ציינו במכבי כי כ-180 אנשי צוות (לא כולל רופאי שיניים, רוקחים ועובדי מכבי טבעי) בקופה משתמשים בשירותי הטיסות לעיר, חלקם על בסיס שבוע, דו שבועי, חודשי או רבעוני וכן צוותי תגבור מעת לעת.⁹⁰ על בקשתנו ללמוד על עלויות ההטסה של צוותים רפואיים עבור קופות החולים העבירו לידינו הקופות את הנתונים הבאים על השנים 2022-2023 ועל חמשת החודשים הראשונים של שנת 2024 והם יוצגו להלן.

טבלה 11: עלויות קופות החולים על הטסת צוותים רפואיים לאילת 2022-2023 ובחמשת

החודשים הראשונים של שנת 2024 (בשקלים)⁹¹

חמשת החודשים הראשונים של שנת 2024	2023	2022	
465,600	395,000	407,000	כללית שירותי בריאות ⁹²
289,500	580,567	424,769	מכבי שירותי בריאות
17,754	26,900	31,204	קופת חולים מאוחדת
31,225	71,670	33,875	לאומית שירותי בריאות

ניתן לראות כי בשנת 2022 עמדו הוצאות קופות החולים על כ-900,000 שקלים ובשנת 2023 שבה שהו בעיר מפונים רבים על כ-1.1 מיליון שקלים. ארבע הקופות מסרו לנו כי **עלויות ההטסה של הצוותים הרפואיים לאילת וממנה ממומנות על-ידי הקופות עצמן.**⁹³ נזכיר כי מכבי מסרה לנו כי לנוכח תפקוד קו הטיסות לאילת וממנה הקופה עושה שימוש הולך וגובר במוניות לצורך הסעת צוותים רפואיים מהמרכז לאילת ובחזרה, שעלותן גבוהה משמעותית מעלויות הטיסה.⁹⁴ להוצאות אלה יש להוסיף הפרמיה המשולמת בגין "ביטול זמן הגעה" ולדברי מכבי ככל ששירות הטיסות בתפקוד הקיים יימשך, הרי שהתמורה (שכר/תשלום לעצמאיים) לנותני שירות רפואי המוטסים מהמרכז לאילת תעלה והפרמיה המשולמת בגין "ביטול זמן הגעה" תזנק.⁹⁵

יש לזכור כי הצורך להטיס מבוטחים לשירותי בריאות מחוץ לאילת כמו גם צוותים רפואיים לאילת נובע מההיצע המוגבל של שירותי הבריאות בעיר אילת, וקבלת כלל השירותים הנדרשים בקרבת מקום מגוריהם של המבוטחים הייתה עדיפה ונוחה בהרבה. למציאות זו

⁹⁰ מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

⁹¹ בכללית ובמאחדת לא צוין מהו המועד שעד אליו נמסרו הנתונים לשנת 2024 ובמכבי ובלאומית צוין כי הנתונים מתייחסים לחודשים ינואר-מאי. אבי אסייג, מנהל מחוז דרום, לאומית שירותי בריאות, מכתב, 9 ביולי 2024; חן חיים לוי, מנהל רגולציה וחיות, קופת חולים מאוחדת, מכתב, 2 בספטמבר 2024; נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024; מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

⁹² לדברי הקופה נתוני הטיסות בשנת 2024 כוללים טיסות לאר"ן ולא ניתן להפריד ביניהן.

⁹³ אבי אסייג, מנהל מחוז דרום, לאומית שירותי בריאות, מכתב, 9 ביולי 2024; חן חיים לוי, מנהל רגולציה וחיות, קופת חולים מאוחדת, מכתב, 2 בספטמבר 2024; נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024; מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

⁹⁴ מענה מכבי שירותי בריאות הועבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

⁹⁵ שם.

יש השלכות על המבוטחים, במיוחד אלו המתמודדים עם מחלות קשות, והשפעותיה באות לידי ביטוי בהיבטים פיזיים, רגשיים וכלכליים. נסיעה למרכז כרוכה בהוצאות כלכליות ועלולה לגרום להפסד ימי עבודה הן עבור המבוטח והן עבור המלווה וככל שמדובר בנסיעות תכופות, ייתכנו לכך השלכות ועלויות משמעותיות. כפי שצוין לעיל על-ידי הכללית, במצב הקיים יש כדי להשפיע על היענות המטופלים לקבלת שירותים במרכז הארץ⁹⁶ **ונשאלת השאלה אם ישנם מטופלים אשר מעדיפים לוותר על טיפול רפואי בגין מורכבות הנגישות ועלויותיה הכלכליות.**

אמנם מוקד מסמך זה הוא דיון בנגישות התחבורתית אל העיר אילת וממנה אולם לאור המתואר עולה השאלה כיצד פועלים משרד הבריאות וקופות החולים לשינוי מצב שירותי הבריאות בעיר אילת? ממענה משרד הבריאות על פנייתנו ב-12 בנובמבר 2024 עולה כי כיום פועל במשרד הבריאות צוות לבחינת נושא כוח האדם בבית החולים יוספטל בראשות הד"ר ספי מנדלוביץ העתיד לפרסם את מסקנות הביניים בשבועות הקרובים.⁹⁷

במענה על שאלתנו כיצד סבורות הקופות שיש לפעול לאור המצב הקיים השיבו בכללית כי בית החולים יוספטל ומחוז אילת פעלו מול חברת ארקיע ועיריית עיריית אילת כגורם מרכזי היכול לסייע במענה לסוגייה.⁹⁸ עם זאת, בכללית לא מסרו מה היו תוצאות פנייה זו. גם בלאומית ציינו כי יצרו קשר עם חברת ישראיר בכדי לבדוק אפשרות להגברת תדירות הטיסות של החברה אולם ללא הצלחה והיענות מצד החברה.⁹⁹

ממכבי נמסר שהקופה סבורה כי "הבעיה העיקרית עמה מתמודדת מכבי בעיר אילת היא העובדה שבית חולים יוספטל, בית החולים הציבורי היחיד בעיר, הוא בבעלות קופת חולים כללית. מצב זה גורם להפליית מבוטחים שאינם מבוטחי קופת חולים כללית בכל הנוגע לזמינות ונגישות לשירותי רפואה שניתנים על-ידי בית החולים. זאת, על אף שלאורך השנים, ובפרט במסגרת המתווה של משרד הבריאות, כללית קיבלה מיליוני שקלים מהמדינה וזאת במטרה לחזק את שירותי בית החולים יוספטל ולהעניק טיפול באופן שוויוני לחברי כל הקופות...אנו סבורים שיש לקדם מהלך להפיכת בית חולים יוספטל...לבית חולים בבעלות ממשלתית, שיתוקצב בהתאם".¹⁰⁰

במאחדת סבורים כי "על המדינה לפעול בשני מישורים עיקריים, הן בתמיכה בקופות החולים באופן ייעודי להבאת צוותים רפואיים לעיר אילת, והן בקידום מסלולי הכשרה ייעודיים לצוותים הרפואיים בעיר אילת אם במסגרת מסלולי התמחות ייעודיים או אם בצורה אחרת".¹⁰¹

⁹⁶ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024.

⁹⁷ עידית נדב, מנהלת ענף (מעקב תוכניות עבודה), משרד הבריאות, דוא"ל, 12 בנובמבר 2024.

⁹⁸ נועה דנאי, מנהלת מחלקת ניהול ידע ומידע, אחראית חוק חופש המידע בכללית, מכתב, 7 ביולי 2024.

⁹⁹ אבי אסייג, מנהל מחוז דרום, לאומית שירותי בריאות, מכתב, 9 ביולי 2024.

¹⁰⁰ מענה מכבי שירותי בריאות העבר על-ידי רוני חיות, ממונה על קשרי ממשל ותוכן, מכבי שירותי בריאות, מכתב, 18 ביולי 2024.

¹⁰¹ חן חיים לוי, מנהל רגולציה וחיות, קופת חולים מאוחדת, מכתב, 2 בספטמבר 2024.